

Kovos su pinigų plovimu ir kontrolės politika (KPKP)

Pinigų plovimas apibrėžiamas kaip procesas, kurio metu nusikalstamu būdu gautų pajamų kilmė užmaskuojama taip, kad susidaro teisėtų pajamų išpūdis. Nusikaltėliai ypač taikosi į finansinių paslaugų įmones, per kurias jie bando plauti nusikalstamu būdu gautas pajamas be įmonių žinios ir įtarimo.

Siekiant užkirsti kelią pinigų plovimo ir teroristų finansavimo veiklai ir įtartinoms finansinėms operacijoms ir veiklai, jas nustatyti ir su jomis kovoti, išleistas Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas. Šis įstatymas kartu su reglamentais, taisyklėmis ir sektoriaus gairėmis sudaro mūsų LPPKP įsipareigojimų pagrindą ir apibrėžia nusikaltimus bei nuobaudas už jų nesilaikymą.

Bendrosios nuostatos

Šioje Kovos su pinigų plovimu politikoje (toliau - KPP politika) aprašomos procedūros ir mechanizmai, kuriuos STEX taiko siekdama užkirsti kelią pinigų plovimui. STEX laikosi toliau nurodytos politikos:

- neužmegzti verslo santykių su nusikaltėliais ir (arba) teroristais;
- nevykdyti finansinių operacijų, kurios yra nusikalstamos ir (arba) teroristinės veiklos rezultatas;
- nepadeda vykdyti jokių finansinių operacijų, susijusių su nusikalstama ir (arba) teroristine veikla.

Apibrėžtys:

Pinigų plovimas - tai visuma veiksmų, kuriais siekiama: nuslėpti tokio turto pobūdį, šaltinį, buvimo vietą, disponavimą, judėjimą, nuosavybės teisę ar kitas su tokiu turtu susijusias teises; pertvarkyti, perleisti, įsigyti, turėti ar naudoti tokį turtą siekiant nuslėpti neteisėtą turto kilmę; padėti nusikalstamoje veikloje dalyvaujančiam asmeniui išvengti teisinių savo veiksmų pasekmių; dalyvauti neteisėtuose veiksmuose, prisidėti prie jų darymo, bandyti juos daryti ir palengvinti jų darymą.

Terorizmo finansavimas - terorizmo finansavimo veiksmai, kaip jie yra apibrėžti Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymą.

Tarptautinės sankcijos - nekarinių priemonių, dėl kurių sprendimą priėmė ES ar JT ir kuriomis siekiama palaikyti ar atkurti taiką, užkirsti kelią konfliktams, laikytis teisinės valstybės, žmogaus teisių ir tarptautinės teisės principų, sąrašas.

Atitikties pareigūnas arba vadovas- valdybos paskirtas atstovas, atsakingas už Taisyklių laikymąsi ir atliekantis FNTT kontaktinio asmens funkcijas.

FNTT – Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba
Verslo santykiai - Paslaugų teikėjo santykiai su Klientu.

Finansinė operacija - grynujų pinigų srautas, mokėjimo nurodymas arba kriptovaliutos pervedimas iš kliento paslaugos teikėjui.

Klientas - fizinis ar juridinis asmuo, besinaudojantis Paslaugų teikėjo paslaugomis.

Naudos gavėjas - fizinis asmuo, kuris:

- vykdo finansinės operacijos kontrolę,
- valdo arba kontroliuoja juridinį asmenį, tiesiogiai ar netiesiogiai turėdamas pakankamą procentinę akcijų, balsavimo teisių ar nuosavybės teisių dalį,
- eina vyresniojo vadovaujančio pareigūno pareigas, jei negalima nustatyti pirmiau nurodytame punkte nurodyto asmens,
- patikos fondo, civilinės partnerystės, bendrijos ar teisinio susitarimo atveju faktiškasis savininkas yra fizinis asmuo, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja asociaciją. Politikoje dalyvaujantis asmuo (PDA) - tai fizinis asmuo, kuriam yra arba buvo patikėtos svarbios viešosios pareigos.

Lygiavertė trečioji šalis - šalis, kuri nėra Europos ekonominės erdvės valstybė narė, bet taiko ES atitinkamo (kovos su pinigų plovimu) režimo lygiavertę tvarką.

Virtualioji valiuta - skaitmenine forma išreikšta vertė, kurią galima pervesti skaitmeniniu būdu ir (arba) kuria galima prekiauti ir kurią asmenys priima kaip mokėjimo priemonę, tačiau kuri nėra teisėta mokėjimo priemonė ar lėšos jokioje šalyje.

Deramas klientų patikrinimas (DKP) - kliento ir bet kurio tikrojo kliento savininko tapatybės nustatymas ir patikrinimas, taip pat informacijos apie numatyto verslo santykių pobūdžio tikslus gavimas.

Išplėstinė kliento patikra (IKP) - papildoma deramo klientų tikrinimo priemonė, kuri taikoma, jei:

- klientas fiziškai nedalyvavo atpažinimo metu;
- klientas yra politikoje dalyvaujantis asmuo;
- arba bet kurioje kitoje situacijoje, kuri dėl savo pobūdžio gali kelti didesnę pinigų plovimo ar teroristų finansavimo riziką;
- Pažink savo klientą (KSK);
- Pinigų plovimo taisyklės (PPT).

Finansinė operacija - klientų turto valdymas. Finansinė operacija atliekama per kliento sąskaitą.

Kliento rizikos profilis - rizikos ir grėsmių, su kuriomis organizacija gali susidurti dirbdama su klientu, iliustracija. Tai gali apimti neigiamų pasekmių tikimybę ir galimų išlaidų planą bei kiekvienos rizikos pažeidimo lygį. Įmonė yra suinteresuota būti aktyvi, kai kalbama apie jos rizikos valdymo sistemas. Kai kurias rizikas galima sumažinti, jei į jas tinkamai atsižvelgiama.

Rizikos apskaitos reikalavimų laikymasis užtikrina, kad įmonė ir jos darbuotojai laikytųsi reguliavimo ir etikos procesų.

Apskaitos sistema - įmonės vidaus elektroninė sistema, skirta informacijai apie klientus saugoti.

Adreso įrodymas - komunalinių paslaugų sąskaita, nekilnojamojo turto mokesčio kvitas ir kt.:

Paslaugų teikėjas siūlo virtualiųjų valiutų keitimo į virtualiąsias valiutas, virtualiosios valiutos keitimo į Fiat valiutą ir atvirkščiai paslaugas. Paslaugų teikėjas turi gauti FNNT leidimą.

Atitikties tarnyba

MB paskiria vadovą, kuris stebi, kaip laikomasi Taisyklių ir atitinkamų teisės aktų, renka ir atnaujina duomenis apie šalis, kuriose maža mokesčių rizika, didelė ir maža pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika, ir ekonominę veiklą, duoda nurodymus atstovams, teikia MB ataskaitas apie Taisyklių laikymąsi, tvarko duomenis apie įtartiną veiklą, praneša FNNT apie įtariamus pinigų plovimo ir teroristų finansavimo atvejus, atsako į FNNT paklausimus; teikia pasiūlymus dėl trūkumų šalinimo.

Vadovo užduotis gali atlikti skyrius

Deramo patikrinimo priemonių taikymas

Paslaugų teikėjas nustato ir imasi deramo patikrinimo (DP) priemonių remdamasis atlikto rizikos vertinimo rezultatais / nacionalinio rizikos vertinimo nuostatomis, paskelbtomis Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos interneto svetainėje.

DP priemonės apima šias procedūras:

Kliento tapatybės nustatymas ir jo tapatybės patikrinimas, įskaitant e. tapatybės nustatymą, kliento atstovo ir atstovavimo teisės nustatymas ir patikrinimas, kliento tikrojo savininko nustatymas, verslo santykių ir finansinės operacijos tikslo įvertinimas ir informacijos gavimas, nuolatinis kliento verslo DP vykdymas, siekiant užtikrinti, kad vykdomos finansinės operacijos atitiktų paslaugų teikėjo žinias apie klientą ir jo lėšų šaltinį, informacijos apie tai, ar klientas yra PDA arba PDA šeimos narys (artimas partneris), gavimas.

Siekdami įvykdyti DP prievolę, atstovai turi teisę ir pareigą: reikalauti atitinkamų asmens tapatybės dokumentų, kad būtų galima nustatyti kliento ir jo atstovų tapatybę, reikalauti įrodyti adresą, reikalauti dokumentų ir informacijos apie kliento veiklą (teisėtą lėšų kilmę), reikalauti informacijos apie juridinio asmens tikruosius savininkus, tikrinti kliento (finansinės operacijos) rizikos profilį, vertinti riziką, ar klientas arba kitas su finansine operacija susijęs asmuo gali būti įsitraukęs į pinigų plovimą ar TF, pakartotinai nustatyti kliento (jo atstovo) tapatybę, kilus abejonių dėl informacijos teisingumo, atsisakyti dalyvauti Sandoryje ar jį vykdyti, jei kyla įtarimų, kad finansinė operacija yra susijusi su pinigų plovimu ar TF arba kad klientas (kitas su finansine operacija susijęs asmuo) gali būti įtrauktas į pinigų plovimą ar TF. Nuolat taikomų DP priemonių tikslas - užtikrinti nuolatinę klientų ir finansinių operacijų stebėseną.

Atnaujinti duomenys įrašomi į paslaugos teikėjo klientų duomenų bazę. Asmens tapatybės nustatymas:

Įgyvendinant DP priemones identifikuojamas šis asmuo:

Klientas - fizinis ar juridinis asmuo, Kliento atstovas - fizinis asmuo, įgaliotas veikti Kliento vardu; - Kliento tikrasis savininkas, PEP - jei PEP yra Klientas arba su Klientu susijęs asmuo.

Nustatydamas santykius su klientu ir atlikdamas finansinę operaciją, paslaugų teikėjas nustato ir patikrina kliento tapatybę, būdamas toje pačioje vietoje kaip ir klientas arba naudodamasis informacinių technologijų priemonėmis.

Kliento identifikavimui ir Kliento tapatybės patikrinimui naudojant informacinių technologijų priemones paslaugų teikėjas naudoja:

- asmens tapatybės dokumentą, išduodamą skaitmeniniam identifikavimui;
- vairuotojo pažymėjimą ir (arba) mokymosi pažymėjimą;
- kitą elektroninio atpažinimo sistemą, kaip apibrėžta Reglamente (ES). Jei Klientas yra užsienio valstybės pilietis, kartu naudojamas ir užsienio valstybės kompetentingos institucijos išduotas asmens tapatybės dokumentas.

Dokumentai, kurie gali būti naudojami tapatybei nustatyti:

Asmens tapatybės kortelė (asmens tapatybės kortelė, el. gyventojų kortelė arba leidimo gyventi kortelė), pasas, diplomatinis pasas arba vairuotojo pažymėjimas (mokymosi pažymėjimas).

Juridinis asmuo ir jo pasyvusis veiksnumas identifikuojamas ir tikrinamas pagal komercinio registro kortelės išrašą, užsienio juridiniai asmenys identifikuojami pagal atitinkamo registro išrašą / registracijos pažymėjimo nuorašą / lygiavertį dokumentą, išduotą ne anksčiau kaip prieš šešis mėnesius iki pateikimo.

Įrašomi šie duomenys:

Fizinio asmens atveju:

1. Kliento vardas, pavardė
2. Asmens kodas (jei jo nėra - gimimo data ir vieta bei gyvenamoji vieta)
3. Informacija, susijusi su tapatybės nustatymu ir atstovavimo teisės patvirtinimu.

Juridinio asmens atveju:

1. Kliento pavadinimas
2. Kliento įmonės kodas (arba registracijos numeris ir registracijos data)
3. Valdybos narių arba filialo vadovo, arba kito atitinkamo organo narių vardai, pavardės ir įgaliojimai.

Patikrinimo procedūros

STEX nustato savo procedūras, skirtas nustatyti, kaip laikomasi kovos su pinigų plovimu standartų ir „Pažink savo klientą“ (PSK) politikos.

STEX klientai atlieka patikrinimo procedūrą (jie turi pateikti valstybės išduotą asmens tapatybės dokumentą: pasą, asmens tapatybės kortelę arba vairuotojo pažymėjimą (mokymosi pažymėjimą). STEX pasilieka teisę rinkti Klientų identifikavimo informaciją kovos su pinigų plovimu politikos tikslais. Ši informacija tvarkoma ir saugoma griežtai laikantis STEX privatumo politikos.

STEX taip pat gali paprašyti antro kliento tapatybę patvirtinančio dokumento: banko sąskaitos išrašo arba sąskaitos už komunalines paslaugas, ne senesnės nei 3 mėnesių, kurioje būtų nurodytas visas kliento vardas, pavardė ir dabartinis adresas.

STEX tikrina klientų pateiktų dokumentų ir informacijos autentiškumą ir pasilieka teisę prašyti papildomos informacijos apie klientus, kurie buvo nustatyti kaip pavojingi ar įtartini.

Jei Kliento identifikavimo informacija pasikeitė arba jo veikla atrodo įtartina, STEX turi teisę prašyti kliento pateikti atnaujintus dokumentus, net jei jų autentiškumas buvo patvirtintas anksčiau.

Kovos su pinigų plovimu pareigūnas

Kovos su pinigų plovimu pareigūnas yra STEX darbuotojas, atsakingas už tai, kad būtų laikomasi kovos su pinigų plovimu politikos, pvz:

- rinkti klientų tapatybės informaciją;
- nustatyti ir atnaujinti vidaus politiką ir procedūras, skirtas visoms ataskaitoms, kurių reikalaujama pagal galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus, kurti, peržiūrėti, pateikti ir saugoti;
- stebėti finansines operacijas ir atlikti bet kokių reikšmingų nukrypimų nuo įprastos Klientų veiklos analizę;
- įdirgti dokumentų valdymo sistemą, skirtą dokumentams, byloms, formoms ir žurnalams saugoti ir gauti;
- reguliariai atnaujinti rizikos vertinimus.

Kovos su pinigų plovimu pareigūnas turi teisę bendradarbiauti su teisėsaugos institucijomis, kurios vadovauja pinigų plovimo, terorizmo finansavimo ir kitos neteisėtos veiklos prevencijai.

Finansinių operacijų stebėjimas:

Siekdamas išsiaiškinti įtartinus ar neįprastas finansines operacijas ir operacijų tikslą bei tikrąją esmę, atstovas gali imtis šių veiksmų:

paprašyti Kliento pateikti (papildomą) informaciją apie profesinę ar ekonominę veiklą, paprašyti Kliento paaiškinimų apie finansines operacijas ir dokumentų, patvirtinančių turto kilmę ir (arba) turto šaltinį, ypač atkreipiant dėmesį į finansines operacijas, kurie yra susiję su fiziniais ar juridiniais asmenimis, kurių kilmės šalis yra valstybė, iš kurios ypač sunku gauti informaciją apie klientą, ir (arba) finansines operacijas su asmenimis, kilusiais iš tokių valstybių, kurie nepakankamai prisideda prie pinigų plovimo prevencijos.

Jei iš kliento reikia gauti papildomų dokumentų ar informacijos apie virtualaus turto šaltinį, klientui išsiunčiamas prašymas.

Kliento sandorių stebėjimas ir gautų duomenų analizė taip pat yra rizikos vertinimo ir įtartinų sandorių nustatymo priemonė. Kilus įtarimui dėl pinigų plovimo, STEX stebi visas operacijas ir pasilieka teisę:

- pranešti apie įtartinas finansines operacijas atitinkamoms teisėsaugos institucijoms;
- paprašyti kliento pateikti papildomą informaciją ir dokumentus;
- sustabdyti arba panaikinti kliento sąskaitą.
- .

Šis sąrašas nėra baigtinis. Kovos su pinigų plovimu politikos atitikties užtikrinimo pareigūnas kasdien stebi klientų sandorius ir sprendžia, ar apie juos pranešti ir laikyti juos įtartinais.

Rizikos vertinimas

Vadovaudamasi tarptautiniais reikalavimais, STEX taiko rizika pagrįstą kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu metodą. Taigi pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos priemonės atitinka nustatytą riziką, todėl galima veiksmingai skirti išteklius. Išteklių naudojami prioriteto principu; didžiausias dėmesys skiriamas didžiausioms rizikoms.

Atstovas, remdamasis pagal Taisyklės surinkta informacija, nustato kliento rizikos profilį.

Informacijos apie asmeniui taikytas finansines sankcijas ieškokite adresu:

<https://www.sanctionsmap.eu/#/main>.

Fizinių asmenų rizikos profilio vertinimas:

Nustatant kliento, kuris yra fizinis asmuo, rizikos kategoriją, atsižvelgiama į kliento gyvenamąją šalį, finansinės operacijos naudos gavėjus, regioną, kuriame klientas vykdo veiklą, ir PDA statusą.

Juridinių asmenų rizikos profilio vertinimas:

Nustatant juridinio asmens rizikos kategoriją, vertinama pagal juridinio asmens buveinės šalį, veiklos sritį, nuosavybės struktūrą ir valdymo skaidrumą.

Įtarimą keliančios ir neįprastos finansinės operacijos bei operacijos, turinčios pinigų plovimo ir TF požymių.

Atstovas sprendžia, ar finansinė operacija yra neįprasta, atsižvelgdamas į visą apie klientą ir finansinę operaciją žinomą informaciją.

Vertinant finansinę operaciją būtina nustatyti, ar neįprasta aplinkybė ar pokytis yra suprantami ir ar finansinė operacija turi požymių, rodančių pinigų plovimą ar TF.

Bet kokios finansinės operacijos ir klientų veikla, kurie neturi aiškios ekonominės ar teisinės priežasties ir kurie negali būti laikomi normalia kliento ekonomine veikla, laikomi įtartinais.

Be kitų aspektų, ypatingą dėmesį reikia skirti šioms finansinėms operacijoms ir (arba) aplinkybėms:

Klientas atlieka vienkartinę ir (arba) iš eilės dideles finansines operacijas ne pagal grafiką, trečiasis asmuo atlieka mokėjimus kliento vardu, egzistuoja bet kuris iš įtartinų operacijų požymių, numatytų FNTT gairėse.

Visais anksčiau nurodytais atvejais kliento prašoma pateikti paaiškinimą ir būtinus dokumentus, patvirtinančius teisėtą lėšų kilmę.

Prieš pradėdant bendradarbiauti su klientu, atliekamas pirminis klientų patikrinimas, svetainėje užpildoma anketos forma ir pateikiamas asmens tapatybės dokumentas (pasas, asmens tapatybės kortelė). Pasai ir asmens tapatybės kortelės tikrinami naudojantis procedūroje aprašytais šaltiniais.

Draudžiamos finansinės operacijos

Finansinė operacija gali būti vykdomas tik gavus MB sutikimą, jei:

Klientas neturi pakankamų įgaliojimų vykdyti finansinę operaciją arba įgaliojimai yra neaiškūs, kliento poreikis vykdyti finansinę operaciją nėra protingai pagrįstas, kliento, kuris yra juridinis asmuo, valdymo, nuosavybės ir kontrolės struktūra yra neaiški ir (arba) jo struktūra ekonominiu požiūriu yra nepagrįstai sudėtinga, arba ji dažnai keičiasi be pagrindo, juridinio asmens ekonominė veikla arba jo apskaitos ar mokėjimo praktika nėra skaidri, klientas gali būti fiktyvi įmonė arba fiktyvus asmuo, kliento, kuris yra juridinis asmuo, tikrojo savininko negalima nustatyti, klientas, kuris yra juridinis asmuo, savo atstovu be aiškių įgaliojimų pasitelkia agentą arba kitą juridinį asmenį (pvz. e. derybų prieš sudarant sutartį metu), klientas arba kliento atstovas atsisako pateikti informaciją, reikalingą finansinių operacijų esmei nustatyti ir rizikai įvertinti, klientas nepateikė pakankamai duomenų ar dokumentų, įrodančių teisėtą turto ir lėšų kilmę, nors buvo paprašytas tai padaryti, klientas, kliento naudos gavėjas, kuris yra juridinis asmuo, tikrasis savininkas arba kitas su klientu susijęs asmuo yra arba buvo susijęs su organizuotu nusikalstamumu, PP arba TF, klientas, kliento tikrasis savininkas, kuris yra juridinis asmuo, arba kitas su klientu susijęs asmuo yra arba buvo susijęs su tradiciniais organizuoto nusikalstamumo pajamų šaltiniais, klientui, kliento tikrajam savininkui, kuris yra juridinis asmuo, arba kitam su klientu susijusiam asmeniui taikomos tarptautinės sankcijos, klientas turi vardinių arba pareikštinių akcijų.

Dokumentą pasirašė
/Parašas/

2022-03-15